

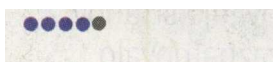
KRITIKA

Odprta vrata

ODER

Molière: Ljudomrznik**Režija: Nina Rajić Kranjac**

Ljudsko gledališče Celje

✚ Rok Bozovičar

Nad večino prvega dela predstave Ljudomrznik se na sredini odra dviga Molièrov kip. Pa ne gre za enoumen poklon gledališkemu geniju, ki je postal klasik, temveč za humorno ponazoritev izhodiščne dileme: Je mar koristno in priporočljivo vsakomur vse povedati v obraz? Kip Molièra uprizoritvi v režiji **Nine Rajić Kranjac** kaže hrbet, oziroma natančneje, za njegovim hrbtom se odvija uprizoritev, ki je prav v svoji »zahrbtnosti« najboljša zabavna in poantirana. »Zahrbtnost« seveda ni mišljena slabšalno, saj gre za plodovit kreativni dialog dramskega besedila in njegove uprizoritve. Celjski Ljudomrznik dosledno sledi dramski predlogi, vendar jo hkrati razstavlja in premešča, se od nje distancira in vrzel napolnjuje s humorno ironijo ter lastnimi komentarji. Jezikovni anahronosti podtika žugajoče očitke (na primer prevajalcu Josipu Vidmarju) in jo širi s sodobnim premislekom (odrskega) videza, resnice in (ljubezenske) manipulacije. Čeprav v glavnem fokusu ostaja Alcestovo ljudomrzništvo, ga razgibano rahlja in kot celoto pomembno zaokroži premik v Celimenino perspektivo (dramaturgija **Alja Predan**).

Naslovni mizantrop Alcest (**Blaž Dolenc**) obsoja pretvarjanje, vljudno sprenevedanje, ki ga narekujejo protokol, ritual in občutek za primernost. Besede in dejanja, ki jih regulirata bonton in spodobnost, so zanj sprevr-

ženi. V želji po izrekanju resnice se postavlja na višjo moralno pozicijo, ki ve in razločuje med lažnim in dobrim, kar je ob soočanju z dobronamernim Filintom (**Nejc Cijan Garlatti**) in družbeno realnostjo vir komičnih zapletov. K čemur pripomore tudi Alcestova ljubezenska naklonjenost Celimeni (**Nataša Keser**), ki popolnoma obvladuje družbeno igro mimikrije in zgolj s pogledom, pomežikom, nasmehom ali gesto spremeni podton celotne situacije. Premik od začetne radožive, koketne komunikacije s publiko, ki preigrava variacije pretvarjanja, vljudne maske in njene zahrbtne razgalitve, k drugemu delu, ki jo označujeta kostumska zresnitev (kostumografija **Andrej Vrhovnik**) ter tesnobni zaključek, je pravzaprav premik od Alcestove želje po diktaturi resnice k Celimenini želji po svobodi.

Tako vprašanje destruktivne moči (podreditve) v imenu resnice, v okviru katerega Celimena obstaja kot objekt želje (predmet pesnjenja, ljubezni), po eni strani rezultira v Alcestovem odpadništvu – pred ogledalom resnice ostane sam, strt, zapuščen –, medtem ko prekinitvev oblastnega razmerja Celimeni odpre vrata na ulico. Čeprav uprizoritev prehaja med različnimi nivoji gradnje pomena, jo ključno določi zlasti ikonološki poudarek – od Molièrovega kipa kot sodnika resnice (kot tak sodeluje v prizoru Alcestovega zagovora na sodišču) do tapiserije Dama in samorog (scenografija **Urša Vidic**), simbola ljubezni in razumevanja. ✕ **Kip Molièra na odru dogajanja kaže hrbet, uprizoritev pa je prav v svoji "zahrbtnosti" najbolj zabavna in poantirana.**